

Teamgids rekenen-wiskunde

WIJZER IN HET CURRICULUM

Bijlagen

DE BASISVAARDIGHEDEN
IN KAART BRENGEN

Verantwoording

2024 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Auteurs:

Jaccoline Klein, Inge Jansen en Liesbeth Pennewaard

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: www.slo.nl

E-mail: info@slo.nl

AN

1.8094.877

Inhoudsopgave

Bijlage 1 – Tien uitspraken van reken-wiskunde-experts	5
Bijlage 2 – Het curriculumgesprek in dialoog voeren	7
Bijlage 3 – Scoren	8
Bijlage 4 – Het curriculaire spinnenweb	9
Bijlage 5 – Negen leerplanvragen toegelicht	10
Bijlage 6 – Visie-uitspraak voor in het midden op het spinnenweb	11
Bijlage 7 – Het rijbewijs	12
Bijlage 8 – Mini-analyse rekenen-wiskunde	14
Bijlage 9 – Parkeerplaats	16
Bijlage 10 – Onderwijsrollen	17
Bijlage 10A – Effectieve differentiatie	18
Bijlage 11 – Overzicht van alle bewijsstukken	20
Bijlage 12 – Kennis delen	22
Bijlage 13 – Teamkaarten	23
Bijlage 14 – Vragen voor je leerlingen	24
Bijlage 15 – Opbrengsten leerlingeninterviews	26
Bijlage 16 – Verwachtingen en differentiatie	28
Bijlage 17 – Verwachtingen en voorbeelden van differentiatie	29

Bijlage 1 – Tien uitspraken van reken-wiskunde-experts

Met deze uitspraken geef je volgens experts richting aan goed reken-wiskunde-onderwijs. We hebben ze ter inspiratie vertaald.

1. We baseren onze aanpak van het reken-wiskundeonderwijs zo veel mogelijk op basis van bewezen, effectieve didactische kennis.
2. Met ons rekenen-wiskundeaanbod streven we ernaar dat al onze leerlingen het 1S-niveau (standaardniveau) halen.
3. Onze leeractiviteiten richten zich op het plezier in rekenen-wiskunde.
4. Flexibel groeperen en differentiëren op niveau staat centraal, waarbij we steeds opnieuw bekijken hoe leerlingen het beste gegroepeerd kunnen worden. We zorgen dat elke leerling, elke les uitgedaagd wordt.
5. We sluiten de doelen voor het reken-wiskundeonderwijs aan op behoeften in de huidige en toekomstige maatschappij, vervolgopleiding en beroep, waarin steeds meer taken worden overgenomen door ICT en er een steeds grotere stroom informatie op ons afkomt. Denk hierbij aan het oplossen van problemen en het verwerken van getalsmatige informatie.
6. Op onze school verbinden we rekenen-wiskunde en andere leergebieden, zodat leerlingen in levensechte, herkenbare contexten leren hoe je rekenen-wiskunde breed inzet.
7. Bij ons op school zijn we ons bewust van het belang van taal in de lessen rekenen-wiskunde. We stimuleren een doorlopende lijn in informele en formele taal (algemene schooltaal en specifieke reken-wiskundetaal) over groepen heen. We hebben hierbij ook aandacht voor leerlingen met een andere thuistaal.
8. We dragen er zorg voor dat wiskunde herkenbaar is vanuit rekenen-wiskunde bij de overgang van het po naar het vo en dat de inhoud in de bovenbouw van het po en de onderbouw van het vo zo goed mogelijk op elkaar aansluit.

9. We besteden aandacht aan reken-wiskundekennis, -vaardigheden én het ontwikkelen van reken-wiskundig inzicht en de samenhang hiertussen.

10. We brengen leerprocessen en -vorderingen op het gebied van rekenen-wiskunde in kaart met formatief evalueren.

Bijlage 2 – Het curriculumgesprek in dialoog voeren

Waarom de dialoog en niet gewoon met elkaar in gesprek? Met de dialoog als werkvorm zorg je ervoor dat iedereen kan zeggen wat ze willen zeggen zonder onderbroken te worden. Je voorkomt ook dat je in een discussie belandt, waardoor het gesprek verzandt. Alle inbreng is van gelijke waarde en het enige dat je doet, is luisteren naar de ander. Hierdoor krijg je goed zicht op alles wat er leeft in het team. De dialoog heeft een strak proces, maar wel met ruimte voor ieders inbreng. Het is een werkvorm die je ook in andere gesprekken toe kunt passen.

We lichten de werkvorm van de dialoog nog even toe, het luistert nogal nauw:

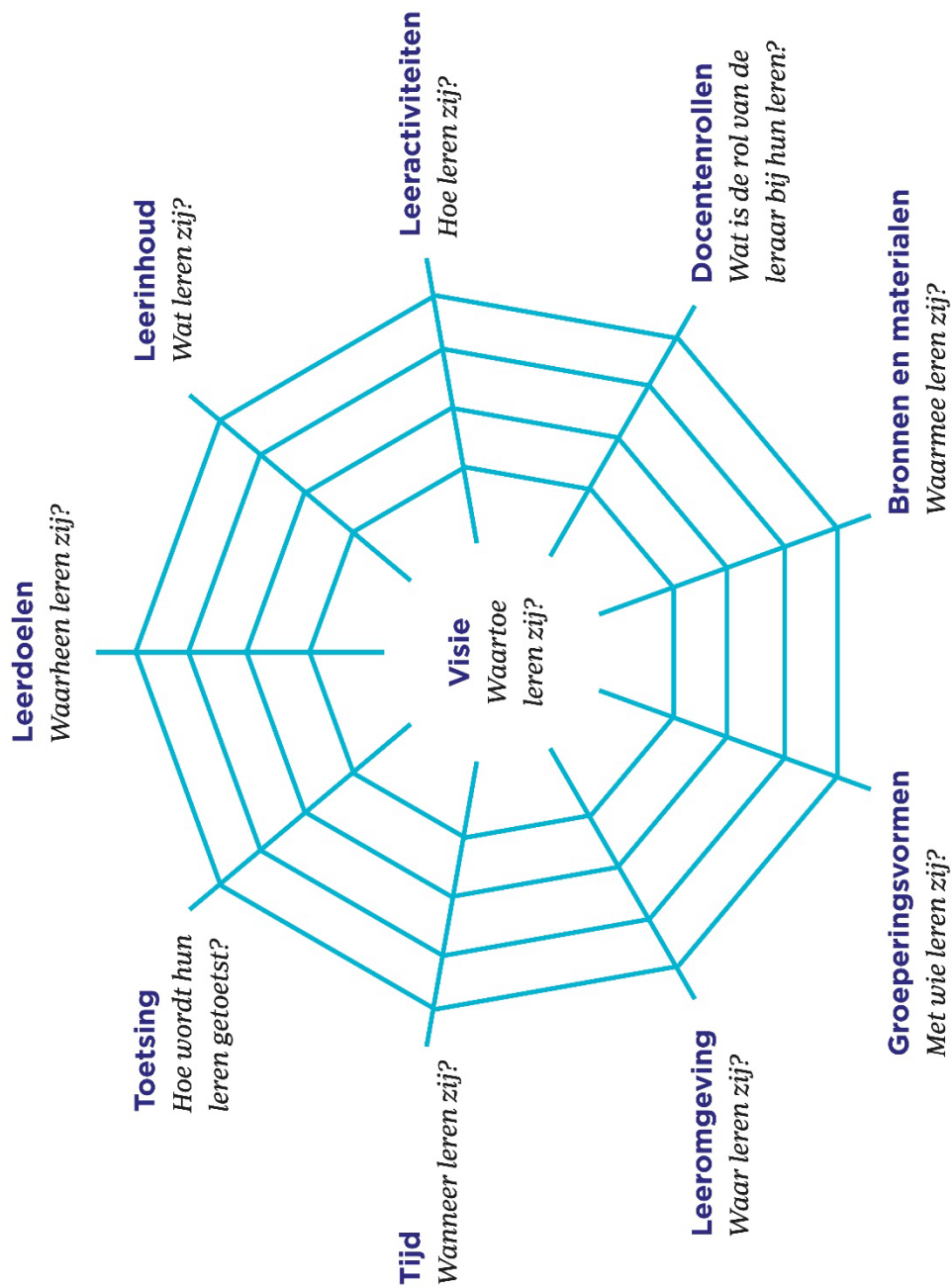
- Alle deelnemers zitten in een kring. Later in de bijeenkomsten zit je rond het spinnenwebkleed.
- De agendabewaker heeft een gesprekssymbool. Dit kan zijn een object dat voor jullie betekenis heeft, of een willekeurig object als een koffiemok.
- Alleen de persoon die het symbool in handen heeft, spreekt.
- De agendabewaker geeft het gespreksymbool met de wijzers van de klok mee, vergezeld met de vraag die centraal staat.
- De deelnemer die het gesprekssymbool in handen heeft, beantwoordt de vraag. Verder spreekt niemand. Daarna geeft de deelnemer het gesprekssymbool door naar links.
- De agendabewaker beantwoordt de vraag zelf als laatste.

Bijlage 3 – Scoren

	Bij deze uitspraak ervaar ik urgentie	Deze uitspraak gaat me het meest aan het hart	Bij deze uitspraak zie ik een positief effect op de kwaliteit van ons onderwijs
Onderbouwde didactische aanpak	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Standaardniveau	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Reken- wiskundeplezier	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Effectieve differentiatie	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Aansluiting behoefte maatschappij	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Samenhang andere leergebieden	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Belang van taal	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Overgang po-vo	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Samenhang kennis, vaardigheden en inzicht	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
Formatief evalueren	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

Bijlage 4 – Het curriculaire spinnenweb

Bijlage 5 – Negen leerplanvragen toegelicht

Waarheen leren zij?	Kerdoelen met tussendoelen staan beschreven, zie Leerplan in beeld . Je kunt als school doelen hieraan toevoegen.
Wat leren zij?	Welke leerinhouden wil je dat leerlingen in groep 2, groep 6 of groep 8 leren? Leid de inhoud af van kerndoelen en/of referentieniveaus. Maak je eigen keuzes of gebruik de inhouden van de methode. Je kunt ook inhouden toevoegen.
Hoe leren zij?	Hoe halen leerlingen de doelen die je stelt? Denk aan de lessen, werkvormen, projecten. Hoe zorgen jullie voor kennisoverdracht of voor eigenaarschap? Denk ook aan wat jullie als school afspreken over hoe je leerlingen tot leren brengt. Dat gaat verder dan een didactisch model.
Wie begeleidt hen bij het leren?	Wie hebben allemaal een rol bij het leren? En wat is de rol van de leraar, de ouders, de onderwijsassistent of medeleerlingen bij het leren? Denk ook aan rollen als ambulante begeleider, gastspreker...
Waarmee leren zij?	Dat wat je gebruikt bij het leren. Denk aan lesmethodes, materialen, opdrachten, apps...
Met wie leren zij?	Leerlingen leren met elkaar. Hoe groepeer je leerlingen zodat je het leren optimaal benut en alle leerlingen het gevoel hebben voldoende ondersteund en uitgedaagd te worden?
Waar leren zij?	Wat is de leeromgeving? Is dit vooral het klaslokaal, schoolgebouw, of meer dan dat? En hoe zorg je dat de omgeving aanzet tot leren, nieuwsgierigheid en nieuwe ontdekkingen?
Wanneer leren zij?	Wat zijn de uren tabellen voor vakken of leergebieden, de verdeling van uren over het jaar, de week, de dag?
Hoe wordt hun leren getoetst?	Hoe weten we – leerling, ouders, leraar, team – dat leerlingen op de goede weg zijn naar hun leerdoelen, hun leerdoelen halen en zicht hebben op hun volgende leerstap? Hier spelen bijvoorbeeld toetsen, gesprekken en werkstukken een rol.

Bijlage 6 – Visie-uitspraak voor in het midden op het spinnenweb

Flexibel groeperen en differentiëren op niveau staat centraal, waarbij we steeds opnieuw bekijken hoe leerlingen het beste gegroepeerd kunnen worden. We zorgen dat elke leerling, elke les uitgedaagd wordt.

Bijlage 7 – Het rijbewijs

*De rij-instructeur
De theorie-expert*

*Rijvaardigheid
Theorie en inzicht*

*Theorie individueel regels en toepassing
leren, soms in klasverband, overige tijd op
de weg met rijinstructeur*

2 uur per week op eigen gekozen tijdstip

*Op de weg
Thuis
Rijschool*

*Auto
Theorieboek*

*Rijexamen inclusief drie bijzondere
verrichtingen
Theorie-examen*

*Rijbewijs B, bevoegd om in een auto tot
3500 kg te rijden.*

Individueel

Bijlage 8 – Mini-analyse rekenen-wiskunde

Klaslokaal met busopstelling

Leraar

Wiskundig denken

Leraargestuurde checkvragen

Twee uur per week

Methode hoofdstuk 5

Met een meerkeuzetoets

Kerdoel 24: De leerlingen leren praktische en formele reken-wiskundige problemen op te lossen en redeneringen helder weer te geven.

Individueel

Bijlage 10 – Onderwijsrollen

Bijlage 10A – Effectieve differentiatie

Flexibel groeperen en differentiëren op niveau staat centraal, waarbij we steeds opnieuw bekijken hoe leerlingen het beste gegroepeerd kunnen worden. We zorgen dat elke leerling elke les uitgedaagd wordt.

Wat zegt de expert?

"Een goed uitgangspunt is om de hele klas samen les te geven als dat mogelijk is, subgroepen te vormen als dat nodig is en individuele onderwijsbehoeften te ondersteunen als het niet anders kan."

[Emilie Prast en collega's](#)

"Ook sterke rekenaars hebben instructie nodig om een stap te maken in hun reken-wiskundeontwikkeling. [...] Wanneer een lesdoel al aan het begin van de reken-wiskundeles door een sterke rekenaar wordt beheerst, is instructie over dit lesdoel inderdaad niet nodig. Instructie is juist nodig om een stap te zetten in de reken-wiskundeontwikkeling. Daarbij komt dat een stap zetten in de reken-wiskundeontwikkeling het doel van de reken-wiskundeles is voor alle leerlingen."

[Suzanne Sjoers](#)

Inspiratie van collega's

Ben je benieuwd hoe je tot een passend aanbod kunt komen voor sterke rekenaars? [Leerkracht Wies Duits vertelt over hoe zij dit bij haar op school doet.](#)

Wat weten we uit onderzoek?

Het indelen van leerlingen in niveaugroepen binnen een klas heeft op zichzelf weinig effect op leerprestaties. Homogeen groeperen zou zelfs een negatief effect hebben op laagpresterende leerlingen. Het gebruik van niveaugroepen moet ingebed worden in een groter geheel van differentiatievormen. Zo heeft de inzet van adaptieve computerprogramma's een positief effect op reken-wiskunde prestaties ([Deunk et al., 2018](#)).

Aan de slag!

Reken-wiskundemethodes bieden mogelijkheden voor differentiatie, door leerinhoud op verschillende niveaus aan te bieden. Ga hier flexibel mee om, zodat leeransen van leerlingen vergroot worden. Alle leerlingen moeten de kans krijgen om te

werken aan opgaven en taken op het standaardniveau of net daarboven ([Van Zanten, 2021](#)).

Om flexibele differentiatie systematisch in je onderwijs in te zetten, kan je de volgende stappen volgen. Belangrijk is dat het gaat om een *cyclus* van differentiëren, waarbij je steeds opnieuw naar stap 1 gaat om te kijken wat op dat moment en voor dat onderwerp de onderwijsbehoeften zijn.

1. onderwijsbehoeften vaststellen
2. doelen stellen
3. gedifferentieerde instructie
4. gedifferentieerde verwerking
5. evaluatie van proces en voortgang

In het artikel *Differentiëren in het rekenonderwijs* vind je meer uitleg over de cyclus van differentiëren.

Behoeftte aan meer verdieping?

Ben je benieuwd welke vaardigheden je nodig hebt om differentiëren in het rekenonderwijs toe te passen? Dat brengt deze publicatie in kaart:

[Differentiëren bij rekenen: een cognitieve taakanalyse van het denken en handelen van basisschoolleerkrachten](#)

Bij differentiatie is het belangrijk de onderwijsbehoeften van *alle* leerlingen in kaart te brengen. Deze publicatie gaat in op de vraag wat specifiek nodig is voor sterke rekenaars: [Onderwijsbehoeften van sterke rekenaars in het basisonderwijs](#)

En wat vinden leerlingen zelf eigenlijk van differentiëren in het rekenonderwijs? Dat lees je in de publicatie [Niveaugroepen in de rekenles: wat vinden leerlingen zelf?](#)

Bijlage 11 – Overzicht van alle bewijsstukken

Waartoe leren zij?

Op nationaal niveau zijn er wettelijk verplichte kerndoelen en referentieniveaus voor rekenen-wiskunde beschreven, zie [Leerplan in beeld](#).

Zorg bij deze draad voor een **overzicht van de reken-wiskundedoelen**. Heeft jouw school ook schooleigen reken-wiskundedoelen? Voeg deze dan ook toe.

Wanneer leren zij

Scholen bepalen zelf de uren tabellen voor rekenen-wiskunde, de verdeling van reken-wiskunde-uren over het jaar, de week, de dag en hoe de lessen over de dag wordt ingevuld.

Zorg bij deze draad voor een **print van het rooster en de lesurentabel**.

Waarmee leren zij?

Met welke leermiddelen leren zij? Denk aan methodes, zelf ontwikkelde projecten of lessen, digitale bronnen, materiaal ontwikkeld door externe partners.

Selecteer een **representatief aantal voorbeelden van de leermaterialen**.

Wie begeleidt hen bij het leren?

Wie draagt er allemaal bij aan het reken-wiskundeleerproces van de leerlingen en vanuit welke rol. Het gaat dan bijvoorbeeld om de rollen leraar, ib'er, begeleider en onderwijsassistent. Beschrijf voor elke rol de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

De **kaarten met docentenrollen** zijn gemaakt tijdens bijeenkomst 1.

Met wie leren zij?

Onder groeperingsvorm bedoelen we de verschillende manieren waarop leerlingen werken in een groep: individueel of in niveau- of interessegroepen

Zorg voor **een kaart voor elke groeperingsvorm**.

Waar leren zij?

Onder leeromgeving verstaan we daar waar het leren plaatsvindt op school of thuis. Denk ook aan werkhoecken, bibliotheek, schoolplein.

Zorg voor een kaart of foto van **elke leeromgeving**.

Hoe wordt hun leren getoetst of geëvalueerd?

In de klas richt toetsing of monitoring zich op de mate waarin leerlingen de leerdoelen bereiken of ernaartoe op weg zijn: deze beoordeling kan zowel formatief als summatief zijn.

Selecteer voor deze draad **een representatief aantal toetsen**.

Wat leren zij?

De leerinhouden zijn vaardigheden, kennis en houdingen die zijn afgeleid van de kerndoelen en referentieniveaus. Dat zijn bijvoorbeeld voorbeeldmatig uitgewerkte tussendoelen van SLO. Je kunt ook schooleigen inhouden toevoegen.

Zorg voor **een representatief overzicht van de inhouden** van het onderwijs dat je aanbiedt. Dit kan ook de methode zijn.

Hoe leren zij?

Dit zijn de pedagogisch-didactische keuzes die een leraar maakt en zichtbaar worden in de leeractiviteiten waarmee leerlingen hun leerdoelen bereiken.

Selecteer **een representatief aantal voorbeelden van de leermaterialen**.

Bijlage 12 – Kennis delen

Dit doe ik al	Dit doe ik al
Dit ga ik doen	Dit ga ik doen
Dit wil ik ook, maar nu nog niet	Dit wil ik ook, maar nu nog niet

Bijlage 13 – Teamkaarten

Dit willen we als team	Dit willen we als team
Dit willen we als team	Dit willen we als team

Bijlage 14 – Vragen voor je leerlingen

Vergeet niet de gekozen vragen af te stemmen op de leeftijd van je leerlingen en vraag om voorbeelden. Pas ook de taal gerust aan, bijvoorbeeld of je de vakaanduiding 'wiskunde' of 'rekenen' gebruikt.

Hoe leren zij?	
Dit zijn de pedagogisch-didactische keuzes die een leraar maakt en zichtbaar worden in de leeractiviteiten waarmee leerlingen hun reken-wiskundeleerdoelen bereiken.	
1.	Hoe word je verder geholpen als je bezig bent met [rekenen-wiskunde]? Hoe ziet die hulp eruit?
2.	Wat doe je als je een [reken-wiskunde]opdracht al kunt? Geef eens een voorbeeld.
3.	Mag je ook zelf kiezen welke [reken-wiskunde]opdrachten je doet? Zo ja, welke kies je dan?
4.	Mag je doen waar je goed in bent? En daar meer van doen? Hoe gaat dat dan?
5.	Krijg je tips van je leraar of klasgenoten over hoe je [reken-wiskunde]werk beter kan? Zo ja, hoe gaat dat dan?
6.	Weet je waarom je een [reken-wiskunde][opdracht, activiteit, project] doet? En hoe je het goed kan doen?
7.	[Eigen vraag over pedagogische didactische keuzes.]
Wat leren zij?	
De leerinhouden zijn vaardigheden, kennis en houdingen die zijn afgeleid van de kerndoelen, referentieniveaus en/of eindtermen. Dat zijn bijvoorbeeld voorbeeldmatig uitgewerkte tussendoelen van SLO. Een school kan ook zelf leerinhouden vaststellen voor een schooleigen leerlijn vanuit kerndoelen, referentieniveaus en/of eindtermen. Op lesniveau kunnen leraren zelf doelen stellen.	
Vergeet niet de gekozen vragen af te stemmen op de leeftijd van je leerlingen.	
7.	Wat voor soort [reken-wiskunde]opdrachten zou je graag willen maken?
8.	Hoe belangrijk vind je het om uit te leggen hoe je een [reken-wiskunde]probleem oplost? Leg eens uit.

9.	Hoe belangrijk vind je het om [reken-wiskunde]problemen uit je hoofd te berekenen? Leg eens uit.
10	Past wat je leert bij wat je belangrijk vindt om te leren bij [rekenen-wiskunde]? Heb je een voorbeeld?
11.	[<i>Eigen vraag over de leerinhouden</i>]

Bijlage 15 – Opbrengsten leerlingeninterviews

Hoe leren zij?	
<p><i>Kaart 1</i></p> <p><i>Wat is voor jou het belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?</i></p>	<p><i>Kaart 2</i></p> <p><i>Wat is het een na belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?</i></p>
<p><i>Kaart 3</i></p> <p><i>Welke opmerking van die ene leerling wil je zeker meenemen?</i></p>	<p><i>Kaart 4</i></p> <p><i>Is er nog iets gezegd dat niet op de andere kaarten een plek heeft gevonden?</i></p>

Wat leren zij?

Kaart 1

Wat is voor jou het belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?

Kaart 2

Wat is het een na belangrijkste punt dat jouw leerlingen aangaven?

Kaart 3

Welke opmerking van die ene leerling wil je zeker meenemen?

Kaart 4

Is er nog iets gezegd dat niet op de andere kaarten een plek heeft gevonden?

Bijlage 16 – Verwachtingen en differentiatie

Verwachting	Differentiatie	
	Valkuilen	Waar je naartoe wilt
<i>Deze leerling vond rekenen vorig jaar heel erg lastig. De leerling komt dit jaar waarschijnlijk ook niet ver.</i>		
<i>Deze leerling haalt altijd goede cijfers en kan dus prima zelfstandig aan de slag gaan met rekenen-wiskunde.</i>		
<i>Deze leerling heeft niet zo'n gunstige achtergrond. Er is vast extra hulp bij rekenen-wiskunde nodig.</i>		
<i>Deze leerling kan zich moeilijk concentreren. Het zal veel moeite kosten om de leerling bij de reken-wiskundeles te houden.</i>		
<i>Deze leerling begrijpt de stof van vandaag al. De leerling hoeft dus niet mee te doen met rekenen-wiskunde.</i>		

Bijlage 17 – Verwachtingen en voorbeelden van differentiatie

Verwachting	Differentiatie	
	Valkuilen	Waar je naartoe wilt
<i>Deze leerling vond rekenen vorig jaar heel erg lastig. De leerling komt dit jaar waarschijnlijk ook niet ver.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Leerdoelen laag stellen ○ Leerling in laag niveaugroepje plaatsen ○ Alleen activiteiten op huidige niveau aanbieden 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leerdoelen stellen die zwakkere leerlingen uitdagen om verder te komen ➤ Niveaugroepindeling steeds evalueren en waar nodig bijstellen ➤ Leerlingen van verschillende niveaus in één groepje plaatsen ➤ Activiteiten op niveau hoger aanbieden
<i>Deze leerling haalt altijd goede cijfers en kan dus prima zelfstandig aan de slag gaan met rekenen-wiskunde.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Weinig aandacht voor sterke rekenaars tijdens reken-wiskundeles ○ Vooral aandacht voor zwakkere rekenaars tijdens reken-wiskundeles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niveaugroepindeling steeds evalueren en waar nodig bijstellen ➤ Leerlingen van verschillende niveaus in één groepje plaatsen ➤ Aparte (instructie)momenten met sterke rekenaars plannen
<i>Deze leerling heeft niet zo'n gunstige achtergrond. Er is vast extra hulp bij rekenen-wiskunde nodig.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Leerdoelen laag stellen ○ Leerling in laag niveaugroepje plaatsen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leerdoelen stellen die zwakkere leerlingen uitdagen om verder te komen ➤ Niveaugroepindeling steeds evalueren en waar nodig bijstellen ➤ Leerlingen van verschillende niveaus in één groepje plaatsen

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Activiteiten op niveau hoger aanbieden
<p><i>Deze leerling kan zich moeilijk concentreren. Het zal veel moeite kosten om de leerling bij de reken-wiskundeles te houden.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Leerling in laag niveaugroepje plaatsen ○ Vooral aandacht voor zwakkere rekenaars tijdens reken-wiskundeles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leerdoelen stellen die zwakkere leerlingen uitdagen om verder te komen ➤ Niveaugroepindeling steeds evalueren en waar nodig bijstellen ➤ Leerlingen van verschillende niveaus in één groepje plaatsen ➤ Activiteiten op niveau hoger aanbieden
<p><i>Deze leerling begrijpt de stof van vandaag al. De leerling hoeft dus niet mee te doen met rekenen-wiskunde.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Leerdoelen laag stellen ○ Weinig aandacht voor sterke rekenaars tijdens reken-wiskundeles ○ Vooral aandacht voor zwakkere rekenaars tijdens reken-wiskundeles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Leerdoelen stellen die sterkere leerlingen uitdagen om verder te komen ➤ Niveaugroepindeling steeds evalueren en waar nodig bijstellen ➤ Leerlingen van verschillende niveaus in één groepje plaatsen ➤ Aparte (instructie)momenten met sterke rekenaars plannen ➤ Activiteiten op niveau hoger aanbieden

Bijlage 18 – Waar sta je?

Twee vragen:

1. Waar sta jij als het gaat om effectieve differentiatie? Doe je graag mee en ren je gelijk naar de glijbaan of speel je liever eerst nog wat met de gedachte op het volleybalveld. Misschien twijfel je zelfs wel of je een kaartje wilt kopen?
2. En waar sta je als het gaat om je eigen gekozen uitspraak?

